

избору њихових имена, што се код Ливија среће на сваком кораку (сматра се да су Ливију биле доступне фасте - А.Ф.)? Како ускладити са тим немогућу збрку у именима војних трибуна?" [34, стр. 6-7]. И даље: "Не можемо веровати фас-тама, које не знају ко је које године био конзул, не можемо веровати плат-неним књигама, на основу којих Лициније Макр и Туберон дају сасвим противречне изјаве. По свему судећи, чак се и за најпоузданије документе после пажљивије анализе испоставља да су фалсификовани, фабриковани много касније" [34, стр. 27-28]. Традиционална хронологија Рима, која осни-вање града помера у VIII век п.н.е., стоји на веома климавим основама (а рим-ска хронологија је "кичма" европске хронологије). На пример, велики списак противречности у традиционалној хронолошкој схеми презентирао је познати историчар Рима Т. Момзен: "мада је цар Тарквиније Други већ био пунолетан у моменту смрти свога оца и започео царевање тридесет девет година касније, ипак је заузео престо као младић. Питагору, који је у Италију доспео скоро читаву генерацију пре прогона царева, римски историчари ипак сматрају другом мудрог Нуме (скок од око 200 година - А.Ф.). Државни посланици, послати у Сиракузу године 262. од оснивања Рима, воде тамо преговоре са Ди-онисијем Старијим, који је ступио на престо осамдесет шест година касније (348. год.)" [35, т. 3, стр. 876]. Штавише, између разних верзија датирања осни-вања Рима постоји размимоилажење од 500 година [35, т. 3, стр. 876]. Због тога је Александар Полихстор, како указује Момзен, "дао пример како хро-нолошки повезати недостаткујих 500 година између пада Троје и настанка Рима... и попунити тај интервал једним од оних бесадржајних спискова царева, које су нажалост на такав начин користили египатски и грчки летописци..." [35, т. 3, стр. 512-513]. Сви ови дисконтинуитети у датумима данас се у традицион-алној хронологији не коментаришу. Штавише, по сведочанству познатог савременог хронолога Е. Бикермана, "довољно потпуно истраживање древне хронологије које би одговарало савременим захтевима, не постоји" [36, стр. 90, примедба 1]. Важна монографија [36] самог Бикермана нажалост такође не садржи ни наговештај заснивања фундаменталних датума древне хронологије. Уместо излагања основа датирања, [36] наводи само избор појединачних примера, који претпостављају да је груба схема данас прихваћене традицион-алне хронологије већ позната. На пример, Бикерман примећује: "Пошто пос-тоје потпуни спискови римских конзула за 1050 година (од VI века п.н.е. до V века - А.Ф.)..., може се лако утврдити јулијански датум за сваког од њих, под условом да су древни датуми веродостојни" [39, стр. 76]. При томе се везивање краја списка конзула за V век оправдава само позивањем на "фундаментални рад" Јевсевија⁶. Јевсевијева хронолошка концепција није образложена ни код његових средњовековних коментатора (узгред, његов рад до нас није дошао), ни у савременим делима из хронологије. На тај начин виси у ваздуху цела хро-нологија Старог Рима, која и без тога садржи 500-годишње противречности. Напоменимо да је поред данас прихваћене верзије постојала и друга верзија

⁶ Јевсевије Памфил=Јевсевије Кесаријски (270-340), први историчар цркве, најпознатије дело "Хроника" - прим. прев.